

ŠPORTSKI RIBOLOV U NR HRVATSKOJ

(prema izvještaju tajnika na plenarnom sastanku Saveza športskih ribolovnih društava Hrvatske 6. XI. 1950.).

Ne može se govoriti da razvoj športskog ribolova u NR Hrvatskoj nije bio pravilan, ali obzirom da je bio prepunšten pojedinim društvima, bez međusobne koordinacije, moglo je doći, pa čak je i dolazilo do zastranjivanja. Savez športskih ribolovnih društava trebao je obuhvatiti i koordinirati taj rad društva, kako bi zajedničkim naporima svladali sve teškoće koje se pojavljuju u športskom ribolovu i u ribarstvu uopće.

U ovom bi se članku osvrnuo na rad Saveza, kako bi jednom svestranom analizom mogli prosuditi napore i uspjehe u dosadašnjem radu, kao i postaviti zadatke za budući rad. Ne može se govoriti o velikim rezultatima, ali se može govoriti o načinu kako se je prilazilo rješavanju problema, koji su uslovljavali razvitak borbe za izvršenje osnovnih zadataka.

Organizacija športskih ribolovnih društava

Ne ulazeći u organizacione forme pojedinih ribolovnih, ili kako se u većini slučajeva nazivaju, ribarskih društava, možemo ovdje napomenuti da su u mnogim društvima pod okriljem športa djelovali profesionalni ribari. Sa druge strane smo imali slučajeva da je ribarska zadruga tretirana kao športsko društvo. Negdje je opet bilo slučajeva da su ograničavali broj članova, t. j. društvo za »uži krug« ili tzv. društvo »zastvorenog tipa«. Nema sumnje da su ovakove i slične pojave samo štetno djelovale na pravilni razvoj športskog ribolova. Da bi se ovakovo stanje sredilo, izrađen je pravilnik po kojem će u buduće djelovati športska ribolovna

društva, a koji će bezuvjetno doprinijeti pravilnom razvoju športskog ribolova. Neka profesionalni ribari rade izvan športskih društava, neka zadruge djeluju kao zadruge i neka se ne ograničava broj članova u društvu. Treba športski ribolov omasoviti i time omogućiti širokim slojevima da se njime bave. Time se postizava samo pozitivna stvar po ribarstvo uopće, jer se upoznavanjem većeg broja ljudi s vrijednosti naših voda sprječava krivolov i uništavanje riba, gledajući sa jedne strane, dok se sa druge strane omogućava trudbenicima da se nakon napornog rada po tvornicama i radionama izletima osvježe a osim toga i zabave loveći ribu.

Do danas je Savez obuhvatio društva u: Belišću, Bjelovaru, Slavanskom Brodu, Brodu na Kupi, Čakovcu, Daruvaru, Gospiću, Kninu, Kostajnici, Novom Marofu, Novom Virju, Ogulinu, Osijeku g. i Osijek d. g., Prkracu, Petrinji, Sisku, Sinju, Varaždinu, Vinkovcima, Vukovaru, Zagrebu i Zelini, dakle ukupno 23 društva sa 2795 članova. Od ovih su najbrojnija Zagreb sa 1.145, Osijek g. g. sa 403 i Vukovar sa 314, dok Kostajnica ima 20 a Sinj 36 članova. Ovdje nisu obuhvaćena sva društva, jer još nisu sva učlanjena u Savez, tako da se izvan Saveza nalaze još društva u Vrbovskom, Karlovcu, Ludbregu, Garešnici i još neka druga. Osim postojećih društava pokušalo se je osnovati i nova, ali taj je pokušaj samo djelomično uspio, tako da i sada ima mjesta gdje se društva nalaze »u osnutku« kao na primjer Lovinac, Bolman, Virovitica i t. d.

Nakon I. Savezne konferencije o ribarstvu, održane u Zadru, pojavilo se pitanje obuhvatanja športskih društava

ih ribolov-

jetno doprini-
portskog ribo-
ribari rade iz-
neka zadruga
a se ne ogr-
raštva. Treba
i i time omo-
a se njime ba-
amo pozitivna
, jer se upo-
di s vrijedno-
krivolov i uni-
sa jedne stra-
ne omogućava
napornog ra-
nama izletima
ve loveći ribu.

hvatio društva
ivonskom Bro-
cu, Daruvaru,
zi, Novom Ma-
nu, Osijeku g.
u, Petrinji, Si-
nkovcima, Vu-
dakle ukupno
va. Od ovih su
15, Osijek g. g.
lok Kostajnica
a. Ovdje nisu
jer još nisu
ko da se izvan
u Vrbovskom,
žnici i još ne-
n društava po-
ova, ali taj je
uspjao, tako da
se društva na-
a primjer Lo-
i t. d.

ferencije o ri-
u, pojavilo se
tskih društava

na moru. Zasada još nisu obuhvaćena
sva društva na moru, ali su načelno pri-
stupila Savezu društva u Malom Loši-
nju, Rijeci, Crikvenici, Zadru i Dubrov-
niku, dok se u nekim mjestima sada
osnivaju društva.

Ribolovni reviri

U jednom od prošlih brojeva »Ribar-
stva Jugoslavije« bilo je već govora o
načinu raspodjele ribolovnih revira, t.
j. o rezultatima savjetovanja koja su u
tu svrhu održana u Ministarstvu ribar-
stva NR Hrvatske, kao i Glavnoj direk-
ciji za slatkovodno ribarstvo. Tu je do-
nijet zaključak da se sve t. zv. »visin-
ske« vode proglašavaju isključivo športskim,
bar zasada, i da se ove vode iskorišća-
vaju samo udičarenjem putem športskih
društava, dok će na ostalim vodama
djelovati paralelno i državna poduzeća
i zadruga i športska društva.

Polazeći s tog gledišta izvršena je
raspodjela voda na društvene revire,
pazeći pri tom na teritorij djelovanja
pojedinih društva kao i na broj član-
ova. Negdje, gdje je to bilo neophodno
potrebno, spojeni su reviri dvaju ili vi-
še društava u jedan, ali to ne smije biti
praksa ili pravilo, da se ne dođe do stan-
ja kakovo je bilo prilikom t. zv. »erve-
ne ribolovnice«. Sistemom dnevnih ka-
rata, koji je zadržan, omogućava se bo-
lja briga društva za svoj revir.

»Zakupi« ili »najamnine«

I o ovom problemu bilo je govora na
spomenutim savjetovanjima a koja su
objavljena u ovom časopisu. Stajalo se
je na potpuno ispravnom stanovištu,
nije zakup radi nekog vrela prihoda,
kako je to slučaj u kapitalističkom dru-
štvenom uređenju, već jedna vrsta ulo-
ga koji se čima isključivo koristiti za
poribljavanje i čuvanje voda. Iz tih ra-
zloga osnovan je »Fond za poribljava-
nje« u koji svaki član društva uplaćuje
isti iznos. Prema tome tek nakon uplate

u spomenuti Fond stiće član pravo ri-
bolova. Međutim ovdje smo postavili
još jedan uvjet, a to je, da društvo, ko-
jega član želi steći pravo ribolova, mo-
ra biti učlanjeno u Savez. To je uvje-
tevaio i Zakon o slatkovodnom ribarstvu,
koji je kod nas u nacrtu, dok je u dru-
gim narodnim republikama već i ob-
javljen. Time se je htjelo obuhvatiti sva
postojeća društva u NR Hrvatskoj, ali
kako sam već spomenuo, to ipak nije u
potpunosti uspjelo.

U pogledu alata za športski ribolov
dozvoljava se lovljenje samo štapom i
udicom, bez obzira na meku, dok se sav
alat koji može služiti profesionalnom
ribaru, kao mreže, vrše, strukovi i t. d.
zabranjuju. Ovim načinom postići će se
to da športaši budu samo športaši a da
se pod okriljem športa ne skrivaju pro-
fesionalni ribari.

Poribljavanje i čuvanje voda

Svima, koji se bave ribarstvom, po-
znata je činjenica da su naše vode si-
romašne ribama. Rat nije ni njih po-
štedio. Lovilo se i uništavalo svim sred-
stvima a nije se poribljavalo, i logična
je posljedica toga da su vode »prazne«.
Međutim ni poslije oslobođenja nije se
stalo na putu uništavanju riba. Još i
danas ima slučajeva bacanja eksploziva
u vodu, trovanja, namakanja lana i ko-
noplje i t. d. Pa niti neka industrijska
postrojenja ne zaostaju za tim, jer upo-
trebljenu vodu puštaju izravno u rije-
čne tokove i time onemogućavaju život
ribama.

Poribljavanje i čuvanje voda bilo je
prepušteno pojedinim društvima koja,
nemajući dovoljno financijskih sredsta-
va, nisu mogla u potpunosti ispuniti ove
zadatke. Niti »Fond za poribljavanje«
ne će moći ova dva vrlo važna pitanja
u potpunosti da riješi. Na savjetova-
njima, koja su spomenuta, riješeno je
da se zamoli Ministarstvo unutrašnjih
poslova da putem narodne milicije pre-

uzme čuvanje naših voda, ali još do danas nema u tom pogledu povoljnih rezultata.

Ovogodišnjim planom za poribljavanje predviđeno je poribljavanje visinskih voda ikrom i mlađem pastrve, a nizinske vode ikrom smuđa i mlađem šarana. Međutim, kako Fond ne će podmiriti sve potrebe poribljavanja, to je prepušteno i društvima, da u okviru svojih finansijskih mogućnosti učestvuju u rješavanju ovog problema.

Da se vratimo još na čuvanje voda. Već sam na početku napomenuo da je omasovljenje, a samim tim i upoznavanje većeg broja ljudstva značajem i vrijednosti voda, jedan korak ka očuvanju života u našim vodama, dok bi drugi način bio stvarno čuvanje po članovima društva, t. j. obilaskom voda po sistemu patroliranja.

Ribarski pribor

Ne manje je važna stvar od već spomenutih, što se tiče udičarenja, pribor za športski ribolov. Nije dovoljno omogućiti članu udičarenje samo ribolovnikom, t. j. dajući mu pravo na ribolov, već ga treba i opskrbiti priborom. Jedan dio pribora se proizvodi i kod nas ali ta proizvodnja nije dovoljna da podmiri sve potrebe. Međutim, kako je veći dio pribora uvozni materijal, postoji problem nabavke ovoga pribora. Danas mi još ne možemo zahtijevati da se devizni fond opteret i uvozom pribora za ribolov, kada imamo daleko važnijih problema. Pokušajmo to pitanje riješiti na drugi način. Naša zemlja obiluje ljekovitim biljem, pa skupljanjem takova bilja možemo pomoći naš devizni fond a samim tim i nas. Treba izravno stupiti u vezu sa otkupnim stanicama za ljekovita bilja.

Štampa i propaganda

Jedno od jačih oružja u borbi je propaganda. Propagandom možemo podići

športski ribolov i turizam. Međutim, na ovom polju nije dovoljno učinjeno. Nije se doduše pomišljalo na izdavanje vlastitog lista, jer je to skopčano sa nizom pteškoća, ali se nitko postojeći časopisi nisu dovoljno koristili u tu svrhu. Da se prikaže značaj i vrijednost voda treba mnogo pisati i govoriti, ali tu treba kolektivna saradnja. Članovi društva treba da javljaju o novostima u društvu, na vodama i t. d. Treba puno pisati da bi se stvorilo dovoljno materijala za štampu.

Objekti

Ribolovni objekti nisu samo vode, kako se to često puta misli. Mrijestilišta, ribogojilišta, brane i t. d. su objekti u neposrednoj vezi sa ribarstvom, pa bi se malo i na njih trebalo osvrnuti.

Savez ne raspolaže vlastitim mrijestilištem ili ribogojilištem, ali mora svim sredstvima pomagati inicijativu bilo društava bilo drugih ustanova ili poduzeća za izgradnju objekata. Od društava samo Zagreb ima vlastito mrijestilište i ribogojilište, dok je sada u gradnji mrijestilište u Vrbovskom a u projektu je i mrijestilište u Brodu na Kupi. Ovo buduće u Brodu na Kupi treba posebno istaknuti, jer je predviđeno za lipana (lipene-Thymallus, Thymallus), a to jedino takove vrste u našoj republici.

U objekte treba uvrstiti i brane za održavanje vodostaja, tako da se i u najsušnijim mjesecima omogući nesmetani život riba. Ovakovu branu izgradilo je društvo u Bjelovaru na rijeci Česmi, a hitna se potreba nameće da se slične brane izgrade i na rijekama Modruškoj Mrežnici i Ričici.

Ako na kraju rezimiramo sve o čemu smo govorili, mogli bi izvući zaključak da se ipak na polju športskog ribolova radilo, ali da to još nije dovoljno i da treba prionuti još većim elanom rješavanju pojedinih problema a time uzdići športski ribolov.

. Međutim, na učinjeno. Nije izdavanje vlačano sa nizom tojeći časopisi tu svrhu. Da nost voda tre-i, ali tu treba novi društva ostima u dru- treba puno pi- voljno materij-

samo vode, ka- . Mrijestilišta, l. su objekti u stvom, pa bi se svrnuti. stitim mrijesti- ali mora svim ničijativu bilo nova ili podu- a. Od društava to mrijestilište sada u gradnji n a u projektu i na Kupi. Ovo , treba posebno leno za lipana (allus), a to je- oj republici. liti i brane za ako da se i u omogući nesme- u branu izgra- varu na rijeci a nameće da se a rijekama Mo- i. umo sve o čemu zvuci zaključak rtskog ribolova e dovoljno i da i elanom rješa- a a time uzdići

Pokušajmo na kraju postaviti najnuž- nije zadatke, koji bi uglavnom bili:

1. da Savez obuhvati sva društva na teritoriji NR Hrvatske, bez obzira da li djeluju na slatkim vodama ili na moru,
2. da se bolje povežemo sa Ministarstvom unutrašnjih poslova, kao i sa Odjelima unutrašnjih poslova pri Kotarskim narodnim odborima u svrhu čuvanja naših voda,
3. omasoviti postojeća i osnovati nova društva, gdje god postoje uvjeti,
4. usmjeriti rad propagande na upo-

znavanje širokih masa značenjem i vrjednošću naših voda i time olakšati čuvanje voda. Koristiti što više naš stručni časopis.

5. skupljati ljekovita bilja i time stvoriti materijalne uslove za nabavku pribora,

6. intenzivnije prići izgradnji mrijestilišta i ribogojilišta.

Izvršenje ovih zadataka je velik priloga unapređenju kako športskog ribolova tako i ribarstva uopće, kao vrlo važne grane privrede. V. Majorinc

INDUSTRIJA I RIBARSTVO

Nestajanje riba u rijekama i potocima, koje se primjećuje sve više, posljedica je trovanja voda industrijskim otpacima. Naglim razvijanjem industrije, podizanjem tvornica i raznih tehničkih uređaja za preradu sirovina, pročišćavanjem rudnika, što sve traži ogromne količine vode za ispiranje, čišćenje, kanalizaciju i odnošenje taloga, zagađile su se gotovo sve tekuće vode, njihov kemijski sastav potpuno je izmijenjen a oduzimanjem potrebne količine kisika, smanjena je mogućnost razvitka i održanja života vodenih stanovnika.

O zagađivanju voda pisano je već mnogo i s raznih stanovišta: tehničkih, higijenskih, poljoprivrednih i t. d. Tehničarima smetaju sitni komadići uglja, koje nosi Sava iz slovenskih rudnika, a ugljen se miješa pijeskom, koji se upotrebljava u građevinarstvu. Higijeničari se bore protiv puštanja industrijskih otpadaka, koje rijeke i potoci nose i talože duž obala gdje se raspadaju na suncu i zraku stvarajući povoljne uslove za razvitak raznih mikroorganizama. Poljoprivrednici se muče s doplavljenim nanosima drozge, naftinih otpadaka i raznim kemijskim ostacima puštenim u tekuće vode, koji se za vrijeme poplave talože na poljoprivredna zemljišta

Industrijski otpaci nanose na ovaj način višestruku štetu. Ribarstvo je najteže pogođeno i njegov daljnji razvitak je u pitanju. Ribarstvo nije pogodilo samo industrija. Melioracioni radovi i kanalizacije riječnih tokova oduzela je ribarstvu prirodna mrijestilišta, koja mu ne mogu nadoknaditi nekoliko umjetno podignutih, a industrijski otpaci i talozi sve više smanjuju mogućnost daljnjeg opstanaka života u do nedavno čistim i nezatrovanim vodama.

Rijetko koja zemlja ima toliko mogućnosti za razvitak ribarstva kao Jugoslavija, a uprkos tome mi smo na jednom od posljednjih mjesta. Na ovaj zaostatak utjecali su razni i mnogostruki faktori.

Ekonomske koristi od ribarstva mogle bi kod ovako povoljnih uslova biti daleko veće. Šta je značilo ribarstvo u ishrani stanovništva najbolji je primjer Njemačka u prošlom ratu. U međunarodnoj trgovini izvoz riba predstavljao je visoki devizni prihod, jer je naša riba tražena na svim evropskim tržištima.

Ishrana i izvoz su dva osnovna velika razloga zbog kojih ribarstvo treba cijeliti i boriti se ne samo za njegov opstanak, nego za napredak i razvitak.